

ALFABETISCHE WOORDENLIJST

De werkwoorden zijn opgegeven in de eerste persoon enkelvoud. Van de werkwoorden van de a- en medeklinkerstem wordt ook de infinitivus vermeld. Het participium perfectum is opgegeven met de mannelijke uitgang -us. Van werkwoorden waarvan geen persoonlijk passief bestaat, is de onzijdige uitgang op -um gegeven. De onregelmatige perfecta en participia passief worden apart vermeld.

A		adiuvo (adiuvare)	helpen
a(b) + abl.	1. weg van, van(af) 2. door (toedoen van)	admiror (admirari)	perf. adiuvi, adiuutus zich verwonderen, zich verbazen
abeo (abire)	weggaan	admitto (admittĕre)	toelaten, toestaan
abii, abitum	perf. abii, abitum	admoneo	perf. admisi, admissus 1. eraan herinneren, erop wijzen, waarschuwen
ablatus	perf. van abire		2. aansporen
abstuli	perf. pass. van aufero		perf. admonui, admonitus
absum (abesse)	perf. act. van aufero	admoveo	ergens heen brengen, voeren
ac	afwezig zijn		perf. admovi, admotus
accedo (accedĕre)	perf. afui	adsum (adesse) (+ dat.)	1. aanwezig zijn (bij), verschijnen 2. helpen
accedo (accedĕre)	en		perf. adfui
accedo (accedĕre)	naderen, erbij komen, bereiken	adulescens, adulescentis	jongeman
accedo (accedĕre)	perf. accessi, accessum	adulescentia	jeugd
accedo (accedĕre)	in brand steken, aansteken	adventus, adventus	(aan)komst
accedo (accedĕre)	perf. accendi, accensus	adversarius	tegenstander
accedo (accedĕre)	1. gebeuren	adversus (bijw. nw.)	1. gekeerd naar, (recht) tegenover (liggend) (adversa, adversum)
accedo (accedĕre)	2. + dat. overkomen		2. ongunstig
accedo (accedĕre)	perf. accidi	adversus/adversum	1. tegen(over)
accipio (accipĕre)	1. ontvangen, verkrijgen	+ acc.	2. jegens
accipio (accipĕre)	2. vernemen	aeger, aegri	ziek (aegra, aegrum)
accipio (accipĕre)	perf. accipi, acceptus	aegre (bijw.)	met moeite
accusator, accusatoris	aanklager	aeque (bijw.)	net zo, even(zeer)
accuso (accusare)	beschuldigen	aequo (aequare)	gelijk maken, evenaren
acer, acris	scherp, fel, hevig (acris, acre)	aequor, aequoris (onz.)	zee(spiegel), (mv.) golven
acies, aciei	slag(linie)	aequus	1. gelijk, effen (aequa, aequum)
ad + acc.	naar, bij, tot		2. billijk
ad + gerundi(v)um	om te	aer, aeris (mnl.)	3. gunstig, onpartijdig
addidi	perf. act. van addo	aes, aeris (onz.)	lucht (acc. aera)
additus	perf. pass. van addo		1. koper, brons
addo (addĕre)	toevoegen	aestimo (aestimare)	2. geld
addo (addĕre)	perf. addidi, additus		1. schatten, waard achten
addo (addĕre)	brengen naar, brengen tot	aestus, aestus	2. beoordelen
addo (addĕre)	perf. adduxi, adductus		1. hitte
adeo (adire)	gaan naar, komen naar, zich wenden tot	aetas, aetatis	2. branding
adeo (adire)	perf. adii, aditum	aeternus	tijd, leeftijd, leven
adeo (bijw.)	zozeer	affectus, affectus	eeuwig (aeterna, aeternum)
adfui	perf. van adsum	affero (afferre)	gemoedstoestand, stemming
adii, aditum	perf. van adeo		1. meebrengen, ergens heen brengen
adhibeo	aanwenden, gebruiken		2. overbrengen
adhibeo	perf. adhibui, adhibitus		perf. attuli, allatus
adhuc	tot nu toe, nog		iemand iets aandoen
adicio (adicĕre)	toevoegen	afficio (afficĕre)	perf. affeci, affectus
adicio (adicĕre)	perf. adieci, adiectus		
aditus, aditus	toegang		

afui	perf. van absum	anima	(levens)adem, ziel
ager, agri	akker, land	animal, animalis (onz.)	levend wezen, dier
aggredior (aggredi)	aanvallen	animus	geest, (ge)moed, ziel, hart
agito (agitare)	perf. aggressus sum 1. opjagen 2. zich met iets bezighouden	annus	jaar
agmen, agminis	stoet, colonne, troep	ante (bijw.)	tevorens, vroeger, eerder
agnosco (agnoscere)	1. erkennen 2. herkennen	ante + acc.	vóór
ago (agere)	perf. agnovi, agnitus 1. voeren, drijven 2. doen, verrichten 3. (be)handelen	antea	vroeger, tevoren
age	perf. egi, actus	antequam	voordat
agricola	kom, welaan	antiquus	oud (antiqua, antiquum)
ait/aiunt	boer	antrum	grot
alienus	zeggen, beweren	aperio	openen
aliquando	van een ander, anderenmans, vreemd (aliena, alienum)	apertus (bijv. nw.)	perf. aperui, apertus open, openbaar, duidelijk (aperta, apertum)
aliquis (zelfst.)	eens, ooit	appareo	1. verschijnen 2. duidelijk zijn
aliqui (bijvoegl.)	iemand, iets (aliquis, aliquid)	appello (appellare)	perf. apparui toespreken, noemen
aliter (bijw.)	een of ander, enig (aliqua, aliquod)	aptus	passend, geschikt
aliter ac/atque	anders	apud + acc.	bij
alius	anders dan	aqua	water
alius . . . alius	(een) ander (alia, aliud)	ara	altaar
alii . . . alii	de een . . . de ander	arbitror (arbitrari)	menen
allatus	sommigen . . . anderen	arbitratus	menend, in de mening dat
alo (alere)	perf. pass. van affero	arbor, arboris (vrl.)	boom
Alpes, Alpium (mv.)	voeden, grootbrengen	ardeo	branden, in brand staan
alter	perf. alui, altus	argentum	perf. arsi zilver
altitudo, altitudinis	Alpen	arma, armorum	wapens
altus	de een, de ander (van twee)	(onz. mv.)	
alui, altus	1. hoogte	armatus	gewapend (armata, armatum)
ambitio, ambitionis	2. diepte	ars, artis	vaardigheid, kunst, wetenschap
ambulo (ambulare)	perf. van alo	arsi	perf. act. van ardeo
amica	1. rondgang om stemmen	artus, artuum (mv.)	ledematen
amicitia	te werven	arvum	bouwland, akker
amicus	2. eerzucht, ambitie	arx, arcis	burcht
amitto (amittere)	wandelen	asper, asperi	1. ruw (aspera, asperum) 2. moeilijk
amnis, amnis (mnl.)	vriendin	aspicio (aspicere)	kijken naar, aanschouwen
amo (amare)	vriendschap	assiduus	perf. aspexi, aspectus
amor, amoris	vriend	astrum	onafgebroken (assidua, assiduum)
amplus	verliezen	at	ster
an (in vraagzin)	perf. amisi, amissus	ater	maar
angustus	stroom, rivier	atque	zwart, donker (atra, atrum)
	houden van, liefhebben	atqui	en
	liefde	atrox, atrocis	(maar) toch
	1. ruim (ampla, amplum)	attuli	gruwelijk, afschuwelijk
	2. aanzienlijk	auctor, auctoris	perf. act. van affero
	of	auctoritas, auctoritatis	ontwerper, zegsman, schrijver
	1. nauw, eng (angusta, angustum)	audacia	gezag, invloed, aanzien
	2. beperkt	audax, audacis	1. dapperheid, moed, durf 2. brutaliteit, arrogantie
		audeo	1. moedig 2. overmoedig, brutaal
			durven, wagen
			perf. ausus sum

audio	horen, luisteren perf. audivi, auditus	caedo (caedĕre)	vellen, doden perf. cecidi, caesus
aufero (auferre)	wegnemen, wegdragen perf. abstuli, ablatu	caelum	hemel
augeo	doen toenemen, vermeederen, vergroten perf. auxi, auctus	caesus	perf. pass. van caedo
aura	wind, bries, lucht	campus	veld, vlakke
aureus	gouden, van goud (aurea, aureum)	candidus	stralend wit, stralend (candida, candidum)
auris, auris	oor	canis, canis (mnl.)	hond
aurum	goud	cano (canĕre)	1. (be)zingen 2. blazen
ausus sum	perf. van audeo	cantus, cantus	perf. cecini
aut (... aut)	of (... of)	capillus	lied, gezang
autem	1. maar, echter 2. verder, voorts, en dan	capio (capĕre)	haar
auxi, auctus	perf. van augeo	captivus	pakken, nemen perf. cepi, captus
auxilia, auxiliorum	hulptroepen (onz. mv.)	caput, capitis (onz.)	1. krijgsgevangene (captiva, captivum) 2. gevangen (bijv. nw.)
auxilium	hulp	careo + abl.	1. hoofd 2. hoofdstad
avaritia	hebzucht, gierigheid	caritas, caritatis	missen, niet hebben
averto (avertĕre)	1. afwenden 2. zich omdraaien perf. averti, aversus	carmen, carminis	perf. carui
avidus + gen.	begerig naar (avida, avidum)	Carthago, -inis Carthaginiensis, -is	liefde, genegenheid lied, gedicht Carthago (stad) (bijv. nw.) Carthaags (zelfst. nw.) Carthager
B		carus	1. dierbaar, geliefd (cara, carum) 2. duur
barbarus (bijv. nw.)	onbeschaafd, buitenlands (barbara, barbarum)	casa	hut, huisje
barbarus (zelfst. nw.)	vreemdeling	castra, castrorum	legerkamp (onz. mv.)
beatus	gelukkig (beata, beatum)	casus, casus	val, voorval, geval, toeval, ongeval
bellum	oorlog	causa	1. reden, oorzaak 2. zaak, rechtszaak 3. motief
bene (bijw.)	goed	+ gen. (ervóór)	wegens
beneficium	weldaad, dienst	cautum	perf. pass. van caveo
benevolentia	welwillendheid, genegenheid	caveo + acc.	op zijn hoede zijn voor, oppassen voor
bibo (bibĕre)	drinken perf. bibi	cecidi	perf. cavi, cautum
blandus	vleiend, lief, liefkozend	cecini	1. perf. van cado 2. perf. van caedo
bona, -orum (onz. mv.)	goederen, bezittingen	cedo (cedĕre)	perf. act. van cano
bonum	het goede, iets goeds	celebro (celebrare)	(weg)gaan, wijken
bonus	goed (bona, bonum) vergr. trap melior overtreff. trap optimus	celer, celeris	perf. cessi, cessum
bracchium	arm	censeo	1. vereren 2. vieren
brevi	in korte tijd		snel
brevis	kort (brevis, breve)		1. schatten 2. vinden, menen, besluiten
C		centum (onverbuigbaar)	perf. censui, census
cado (cadĕre)	vallen perf. cecidi, casum	centurio, centurionis	honderd
caecus	blind (caeca, caecum)	cepi	centurio (aanvoerder van honderd soldaten)
caedes, caedis	moord, slachting, bloed(bad)		perf. act. van capio

cerno (cernĕre)	onderscheiden, zien perf. crevi, cretus (wed)strijd	colo (colĕre)	1. bebouwen 2. verzorgen 3. (ver)eren perf. colui, cultus kleur (hoofd)haar metgezel, vriend
certamen, certaminis	zeker	color, coloris	
certe (bijw.)	strijden, wedijveren	coma	
certo (certare)	zeker, vast (certa, certum)	comes, comitis	
certus	nek, hals	committo	1. begaan
cervix, cervicis	hert	(committĕre)	2. (+ dat.) toevertrouwen (aan)
cervus	1. talmen	commodum	perf. commisi, commissus voordeel, nut, belang
cesso (cessare)	2. werkeloos, onbenut blijven perf. pass. van cedo	communico	bespreken, delen
cessum	de overige/andere dingen	(communicare)	
cetera, -orum (onz.)	overige(n)	communis	gemeenschappelijk (communis, commune)
ceteri (mv.)	overigens, verder	comparo (comparare)	1. vergelijken 2. gereedmaken 3. verwerven
ceterum (bijw.)	overig (cetera, ceterum)	complector	omarmen
ceterus	voedsel, eten	(complecti)	perf. complexus sum
cibus	omringen	compleo	vullen
cingo (cingĕre)	perf. cinxī, cinctus	compono	perf. complevi, completus 1. bij elkaar plaatsen, ordenen 2. bijleggen
cinis, cineris	as	(componĕre)	perf. composui, compositus 1. vastpakken
circa + acc.	rondom, om . . . heen	comprehendo	2. begrijpen
circum (bijw.)	rondom, in de omgeving	(comprehendĕre)	perf. comprehendī, comprehensus 1. weggaan
circum + acc.	(rond)om, (dicht)bij	concedo (concedĕre)	2. toegeven, zwichten 3. toestaan
circumdo (circumdare)	omgeven	+ dat.	perf. concessi, concessus opnemen, opvatten
cito (bijw.)	perf. circumdedi, circumdatus	concupio (concupĕre)	perf. concepi, conceptus 1. voorwaarde
civilis	snel	condicio, condicionis	2. toestand, situatie
civis, civis	burger-, openbaar (civilis, civile)	condo (condĕre)	1. stichten
civitas, civitatis	burger		2. opbergen
clades, cladis	staat, burgerij	confero (conferre)	perf. condidi, conditus 1. bijeenbrengen
clamo (clamare)	nederlaag		2. vergelijken
clamor, clamoris	schreeuwen, roepen	conficio (conficĕre)	perf. contuli, collatus 1. afmaken, volbrengen
clarus	geschreeuw, lawaai		2. vernietigen
classis, classis	helder, beroemd (clara, clarum)	confirmo (confirmare)	perf. confeci, confectus bevestigen, verzekeren
claudo (claudĕre)	vloot	coniungo (coniungĕre)	verbinden
clementia	(af)sluiten	coniunx, coniugis	perf. coniunxi, coniunctus 1. echtgenote, vrouw
coactus	perf. clausi, clausus		2. echtgenoot, man
coĕgi	zachtzinnigheid, genade	coniurati, -orum (mv.)	samenzweerders
coepi (coepisse)	perf. pass. van cogo	coniuratio,	samenzwering
cogitatio, cogitationis	perf. act. van cogo	coniurationis	
cogito (cogitare)	begonnen zijn	conor (conari)	proberen
cognosco (cognoscĕre)	perf. pass. coeptum	conor si	proberen of
cognovi (cognovisse)	overweging, het (na)denken		
cogo (cogĕre)	denken (aan), overwegen		
cohors, cohortis	leren kennen, vernemen		
collatus	perf. cognovi, cognitus		
colligo (colligĕre)	kennen		
collis, collis (mnl.)	1. dwingen		
colloco (collocare)	2. bijeenbrengen		
collum	perf. coĕgi, coactus		
	cohort, legerafdeling		
	perf. pass. van confero		
	verzamelen		
	perf. collegi, collectus		
	heuvel		
	plaatsen		
	nek		

conscientia	1. medepllichtigheid 2. bewustzijn	converto (convertĕre)	(om)draaien, veranderen perf. converti, conversus
consecdi	perf. van consido	convivium	maaltijd, gastmaal, feestmaal
consequor (consequi)	volgen, bereiken perf. consecutus sum	convoco (convocare)	bijeenroepen
consessum	perf. pass. van consido	copia	voorraad, overvloed
consido (considĕre)	gaan zitten perf. consedi, consessum	copiae (mv.)	legermacht, troepen
consilium	1. plan, besluit, beleid 2. raad (geving), advies	cor, cordis (onz.)	hart, geest
consisto (consistĕre)	gaan staan, blijven staan perf. constitui	cornu, cornus (onz.)	1. horen, hoorn 2. vleugel
conspectus, conspectus	aanblik, gezicht, zicht	corpus, corporis	lichaam
conspicio (conspicĕre)	zien, beschouwen, aanschouwen perf. conspexi, conspectus	corrumpo (corrumpĕre)	1. bederven 2. omkopen perf. corrupti, corruptus
constat + (acc. c.) inf.	het staat vast dat	cotidie (bijw.)	dagelijks
constiti	perf. van consisto	creber, crebri	talrijk (crebra, crebrum)
constituo (constituĕre)	1. stellen, plaatsen 2. vaststellen, besluiten perf. constitui, constitutus	credo (credĕre) + dat.	geloven, vertrouwen, toevertrouwen
consuetudo, consuetudinis	gewoonte	creo (creare)	perf. credidi, creditus
consul, consulis	consul (hoogste ambtenaar in Rome)	cresco (crescĕre)	kiezen, benoemen
consulatus, consulatus	ambt van consul	cretus	groeien
consulo (consulĕre)	1. beraadslagen 2. + acc. raadplegen 3. + dat. zorgen voor perf. consului, consultus	crevi	perf. crevi, cretum
consumo (consumĕre)	1. verbruiken 2. besteden perf. consumpsi, consumptus	crimen, criminis	1. perf. pass. van cerno 2. perf. pass. van cresco
contemno (contemnĕre)	verachten, minachten perf. contempsi, contemptus	crudelis	1. perf. act. van cerno 2. perf. act. van cresco
contendo (contendĕre)	1. zich inspannen 2. zich haasten 3. strijden 4. wedijveren perf. contendi, contentum	crudelitas, crudelitatis	1. beschuldiging, aanklacht 2. misdaad, vergrijp
contentus	tevreden (contenta, contentum)	cruor, cruoris	wreed (crudelis, crudele)
contentus sum (esse) + abl.	tevreden zijn met, genoeg hebben aan	cucurri	wreedheid
contineo	(bijeën)houden perf. continui, contentus	culpa	bloed
contingo (contingĕre)	(aan) raken perf. contigi, contactus	cultus, cultus	perf. act. van curro
contingit	het valt te beurt, het gebeurt	cum + abl.	schuld
contio, contionis	(volks)vergadering, bijeenkomst	cum + conj.	1. verering, verzorging 2. levenswijze
contra (bijw.)	er tegenover, daarentegen	cum + ind.	met
contra + acc.	tegenover, tegen	cuncta (onz. mv.)	1. toen, nadat 2. omdat 3. hoewel
contrahō (contrahĕre)	samentrekken, verenigen perf. contraxi, contractus	cuncti, -orum	1. wanneer 2. toen
contuli	perf. act. van confero	cunctus	alles
contumelia	beschimping	cupiditas, cupiditatis	alle(n)
convenio	samenkomen, ontmoeten perf. conveni, conventum	cupido, cupidinis	(ge)heel
		cupidus + gen.	begeerte, verlangen
		cupio (cupĕre)	begeerte, verlangen
		cur?	begerig naar (cupida, cupidum)
		cura	verlangen, begeren
		curia	perf. cupivi, cupitus
		curo (curare)	waarom
		curro (currĕre)	1. zorg 2. liefde(sverdriet)
		currus, currus	senaaitsgebouw
			zorgen voor, verzorgen
			rennen
			perf. cucurri, cursum
			wagen

cursus, cursus	1. het hardlopen 2. (loop)baan, koers	depono (deponĕre)	neerleggen perf. deposui, depositus
cursum	perf. pass. van curro	deprehendo (deprehendĕre)	grijpen, betrappen perf. deprehendi, deprehensus
custodia	bewaking, wacht	descendo (desendĕre)	afdalen perf. descendi, descensum
custodio	bewaken, passen op	desero (deserĕre)	verlaten, in de steek laten perf. deserui, desertus
custos, custodis	bewaker	desidero (desiderare)	verlangen
D		desiderium	verlangen
damno (damnare)	veroordelen	desino (desinĕre)	ophouden
damnum	schade, verlies	destino (destinare)	perf. desii, desitum
datuſ	perf. pass. van do	desumo (desesse)	vaststellen, bepalen
de + abl.	1. van (boven) . . . af 2. over 3. wegens	detraho (detrahĕre)	1. ontbreken, te kort schieten 2. zich aan iets onttrekken, in de steek laten (+ dat.) perf. defui
dea	godin	detraho (detrachĕre)	ervan afrukken, wegnemen perf. detraxi, detractus
debeo	moeten, verschuldigd zijn perf. debui, debitus	detuli	perf. act. van defero
decem	tien	deus	god
decerno (decernĕre)	besluiten, beslissen perf. decrevi, decretus	dexter, dextri	rechts, rechter- (dextra, dextrum)
decet	het past perf. decuit	dext(e)ra (manus)	rechterhand = dei
decus, decoris	1. eer 2. sieraad	di	1. zeggen, spreken 2. noemen
dedi	perf. act. van do	dico (dicĕre)	perf. dixi, dictus
dedo (dedĕre)	overgeven, uitleveren perf. dedidi, deditus	dictum	woord
deduco (deducĕre)	(naar beneden) leiden, wegleiden perf. deduxi, deductus	dictus	perf. pass. van dico
defendo (defendĕre)	verdedigen, beschermen perf. defendi, defensus	didici	perf. act. van disco
defero (deferre)	(weg)brenge(n), (pass.) terecht komen	dies, diei (mnl./vrl.)	dag
deficio (deficĕre)	perf. detuli, delatus	differo (differre)	1. uitstellen 2. verschillen
defui	1. in de steek laten 2. ontbreken 3. (+ abl.) afvallen van perf. defeci, defectus	difficilis	perf. distuli, dilatus
deicio (deicĕre)	perf. van desum	dignitas, dignitatis	moelijk (difficilis, difficile)
deinde	neerwerpen, laten vallen perf. deieci, deiectus	dignus + abl.	waardigheid, aanzien
delatus	daarna	dilatus	waard, waardig (digna, dignum)
delecto (delectare)	perf. pass. van defero	dimitto (dimittĕre)	perf. pass. van differo
deleo	genoegen/plezier doen, verblijden, vermaken	dirus	wegsturen, laten gaan perf. dimisi, dimissus
deligo (deligĕre)	vernietigen, verwoesten perf. delevi, deletus	discedo (discedĕre)	1. onheilspellend (dira, dirum) 2. gruwelijk, verschrikkelijk
demitto (demittĕre)	(uit)kiezen perf. delegi, delectus	disco (discĕre)	uiteengaan, weggaan perf. discessi, discessum
denique	naar beneden sturen, laten zakken	discrimen, discriminis	leren perf. didici
dens, dentis (mnl.)	perf. demisi, demissus	dispono (disponĕre)	1. onderscheid 2. gevaar
	tenslotte	distuli	verspreid opstellen
	tand	diu	perf. disposui, dispositus
		diversus	perf. act. van differo
		dives, divitis	lange tijd 1. verschillend (diversa, diversum) 2. tegengesteld rijk (dives, dives)

divido (dividĕre)	verdelen perf. divisi, divisus	edo (edĕre)	eten perf. edi, esus
divinus divitiae, -arum (mv.) divus	goddelijk (divina, divinus) rijkdom goddelijk, vergoddelijkt (diva, divum)	edo (edĕre)	1. voortbrengen 2. uitgeven perf. edidi, editus naar buiten leiden perf. eduxi, eductus
dixi do (dare)	perf. act. van dico geven perf. dedi, datus	eduo (educĕre)	perf. extuli, elatus tot stand brengen, bewerken perf. effeci, effectus
doceo	onderwijzen, leren perf. docui, doctus	effero (efferre)	1. naar buiten dragen/brengen 2. verheffen perf. extuli, elatus
doctrina doleo	studie, scholing pijn hebben, verdriet hebben perf. dolui	efficio (efficĕre)	ontvluchten, ontkomen (aan) perf. effugi
dolor, doloris dolus domi dominatus, -us dominus domo (domare)	pijn, verdriet list, bedrog thuis heerschappij heer, meester, heerser temmen, bedwingen perf. domui, domitus	effugio (effugĕre) (+acc.)	uitgieten, uitstorten perf. effudi, effusus
domo (abl.) domum (acc.) domus, domus (vrl.) donec + ind.	van huis naar huis (bij ww. van gaan) huis 1. zolang als 2. totdat	effundo (effundĕre)	arm, behoeftig armoede, gebrek perf. act. van ago ik weggaan perf. egressus sum
dono (donare)	geven, schenken, begiftigen met (+ abl.)	egens, egentis egestas, egestatis egi ego, mei egredior (egredi)	uitstekend, voortreffelijk (egregia, egregium) 1. (aan) hem, (aan) haar, eraan 2. zij, dezen (nom. mv. mnl.)
donum dormio dubito (dubitare)	geschenk slapen 1. aarzelen 2. (be)twijfelen	ei	1. zijn, van hem 2. (van) haar 3. van het, zijn, ervan van dien aard, dergelijk, zodanig perf. pass. van effero
dubium dubius	twijfel onzeker, twijfelachtig (dubia, dubium)	eius (gen.)	uitkiezen perf. elegi, electus
duco (ducĕre)	leiden, brengen perf. duxi, ductus	eiusmodi elatus eligo (eligĕre)	welsprekendheid laten weggaan, loslaten perf. emisi, emissus
dulcis	zoet, lieflijk, aangenaam (dulcis, dulce)	emo (emĕre)	kopen perf. emi, emptus
dum + ind.	1. terwijl 2. zolang als 3. totdat	emior (emori)	sterven
dum + conj.	1. totdat 2. mits	enim ensis, ensis eo (ire)	immers, want, namelijk zwaard gaan, komen perf. ii, itum
duo durus dux, ducis duxi	twee (duae, duo) hard (dura, durum) aanvoerder perf. act. van duco	eo + comp. eorum (gen.) eos (acc. mnl.) epistula eques, equitis equitatus, equitatus equis erant erat ergo eripio (eripĕre)	des te van hen, hun hen brief ruiter, ridder ruiterij paard (zij) waren (hij, zij, het) was dus, dan wegrukken, ontrukken, wegnemen perf. eripui, ereptus
E			
e (x) + abl. eam (acc.) ecce	uit, van(uit), vanaf haar kijk!		

erit	(hij, zij, het) zal zijn	experior (experiri)	1. beproeven, proberen 2. ervaren
erro (errare)	1. rondzwerfen, ronddwalen 2. zich vergissen	explico (explicare)	perf. expertus sum uitleggen
error, erroris	1. zwerftocht 2. vergissing	expugno (expugnare)	veroveren
eruditus	ontwikkeld, geleerd, rijk aan kennis	expuli, expulsus	perf. van expello
esse	(te) zijn	exsequor (exsequi)	1. volgen, najagen 2. uitvoeren
est	(hij, zij, het) is	ex(s)ilium	perf. executus sum ballingschap, verbanning
et	1. en 2. ook	exspecto (exspectare)	(af)wachten, verwachten
etenim	namelijk, want	exspecto si	afwachten of
etiam	ook, zelfs	ex(s)tinguo	blussen
etiamsi	ook als	(ex(s)tinguere)	perf. ex(s)tinxit, ex(s)tinctus
etsi	hoewel	exter(us)	1. zich buiten bevindend (extera, exterum)
eum (acc.)	hem		2. buitenlands
evado (evadere)	ontsnappen		vergr. trap exterior overtreff. trap extremus
evenio	perf. evasi, evasum 1. gebeuren 2. (+ dat.) overkomen	externus	uitwendig, uitheems (externa, externum)
e(x) + abl.	uit, van(uit), vanaf	extra + acc.	buiten
excedo (excedere)	uitgaan, weggaan	extremus	buitenste, uiterste, laatste (extrema, extremum)
	perf. excessi, excessum	extuli	perf. act. van effero
excipio (excipere)	1. uitzonderen 2. opnemen, ontvangen, opvangen		
	perf. excepi, exceptus	F	
excito (excitare)	1. (op)wekken, aansporen 2. opjagen	facies, faciei	1. gedaante, uiterlijk 2. gezicht
exclamo (exclamare)	uitschreeuwen, uitroepen	facilis	gemakkelijk (facilis, facile)
exactus	perf. pass. van exigo	facinus, facinoris	1. misdad 2. daad
excellens, excellentis	voortreffelijk, uitstekend	facio (facere)	1. maken 2. doen
excutio (excutare)	afschudden, verdrijven	factum	perf. feci, factus
	perf. excussi, excussus	factus	1. feit 2. daad
exemplum	voorbeeld	factus	1. perf. pass. van facio 2. perf. van fieri
exegi	perf. act. van exigo	fallo (fallere) + acc.	1. bedriegen, misleiden 2. zich onttrekken aan
exeo (exire)	uitgaan, weggaan	falsus	perf. fefelli, falsus ongegegrond, onwaar, vals (falsa, falsum)
	perf. exii, exitum	fama	1. gerucht 2. reputatie, goede naam
exerceo	(uit)oefenen, trainen	fames, famis	honger
	perf. exercui, exercitus	familia	1. huishouden 2. personeel
exercitus, exercitus	leger	fas	goddelijk recht, goddelijke wet, plicht
exigo (exigere)	1. verdrijven 2. opeisen 3. volbrengen	fas est	het is geoorloofd
	perf. exegi, exactus	fateor (fateri)	bekennen, toegeven
exiguus	klein, gering (exigua, exiguum)		perf. fassus sum
existimo (existimare)	menen		
exitum	ondergang, verderf		
exitus, exitus	uitgang, afloop, einde		
expedio	bevrijden, losmaken		
expedit (onpers.)	het is bruikbaar/nuttig		
expeditus	onbelemmerd, lichtgewapend (expedita, expeditum)		
expello (expellere)	verdrijven		
	perf. expuli, expulsus		

fatigo (fatigare)	vermoeien, afmatten	folium	blad (van bomen en planten), (mv.) loof
fatum	(nood)lot	fons, fontis (mnl.)	bron
fax, facis	fakkelt	for (fari)	spreken, zeggen
feci	perf. act. van facio	fore	te zullen zijn (= futurum esse)
fefelli	perf. act. van fallo	fores, forium (mv.)	deur
felicitas, felicitatis	geluk	forma	1. gestalte
felix, felix	gelukkig (felix, felix)		2. schoonheid
femina	vrouw	forte	1. toevallig
fera	wild dier		2. onzijdig van fortis
ferē (bijw.)	1. bijna	fortis	dapper, sterk (fortis, forte)
	2. ongeveer	fortiter	bijwoord bij fortis
ferio	slaan	fortuna	1. lot, toeval, fortuin
ferme (bijw.)	1. bijna		2. geluk
	2. ongeveer	forum	3. ongeluk
fero (ferre)	1. dragen, brengen	frango (frangere)	markt(plein), forum
	2. verdragen		breken
	perf. tuli, latus	frater, fratris	perf. fregi, fractus
ferox, ferocis	1. strijdlustig (ferox, ferox)	fraus, fraudis	broer
	2. woest, fel	fregi	bedrog
ferrum	1. ijzer	frequens, frequentis	perf. act. van frango
	2. zwaard		talrijk, herhaaldelijk (frequens, frequens)
ferus	wild, ruw (fera, ferum)	fretum	zee(straat)
fessus	vermoeid (fessa, fessum)	frigidus	koud
fictus	perf. pass. van fingō	frigus, frigoris	kou
fides, fidei	1. trouw	frons, frontis (vrl.)	1. voorhoofd, gezicht
	2. vertrouwen		2. voorkant, voorzijde
fidus	trouw, betrouwbaar	fructus, fructus	vrucht
figo (figere)	vasthechten, vastmaken	fruo(r) (frui) + abl.	genieten van
	perf. fixi, fixus		perf. fructus sum
filia	dochter	frumentum	koren, graan
filius	zoon	frustra (bijw.)	tevergeefs
figo (figere)	1. vormen	fuga	vlucht, verbanning
	2. verzinnen	fugio (fugere) (+ acc.)	vluchten (voor)
finio	perf. finxi, fictus		perf. fugi
finis, finis (mnl.)	beëindigen	fui	perf. van sum (esse)
finēs (mv.)	grens, einde	fundo (fundere)	(uit) gieten, storten
finxi	gebied		perf. fudi, fusus
fio (fieri)	perf. act. van fingō	funus, funeris	1. dood
	1. worden		2. begrafenis
	2. gebeuren, plaatsvinden	furo (fure)	bezeten zijn
	3. gemaakt worden,	furor, furoris	bezetenheid, waanzin, razernij, hartstocht
	gedaan worden	futurus	part. fut. van esse
	perf. factus sum	futurum esse	te zullen zijn
fixi, fixus	perf. van figo		
flamma	vlam	G	
flecto (flectere)	buigen	gaudeo	1. blij zijn
	perf. flexi, flexus		2. (+ abl.) zich verheugen over
fleo	(be)wenen	gaudium	perf. gavisus sum
fluctus, fluctus	golf	gavisus sum	vreugde
fluo (fluere)	stromen	gelidus	perf. van gaudeo
	perf. fluxi		(ijs)koud
flumen, fluminis	rivier		
fluvius	rivier		
foedus, foederis	verdrag, verbond		
foedus (bijv. mv.)	afschuwelijk, schandelijk (foeda, foedum)		

geminus	beide, twee	homo, hominis (mnl.)	1. mens
gemitus, gemitus	gezucht		2. man
genitor, genitoris	vader	honestum	het eervolle, het moreel goede
gens, gentis	1. geslacht	honestus	1. eervol, aanzienlijk (honesta, honestum)
	2. volk		2. fatsoenlijk, achtenswaardig
genu, genus (onz.)	knie		1. eer(bewijs), eerbied
genui, genitus	perf. van gigno	honor, honoris	2. (ere)ambt
genus, generis	1. afkomst, geslacht		uur
	2. soort	hora	huiveringwekkend,
	3. volk(sstam)	horrendus	ontzagwekkend
germana	zuster		huiveringwekkend,
gero (gerère)	1. dragen, brengen	horridus	verschrikkelijk
	2. verrichten, (uit)voeren		aansporen
	perf. gessi, gestus	hortor (hortari)	1. gast(vriend)
gigno (gignère)	voortbrengen	hospes, hospitis	2. gastheer
	perf. genui, genitus		vijand
gladius	zwaard	hostis, hostis (mnl.)	hierheen
gloria	roem	huc (bijw.)	menselijk (humana, humanum)
gradus, gradus	stap, trede	humanus	laag, nederig (humilis, humile)
Graecus (bijv. nw.)	Grieks (Graeca, Graecum)	humilis	grond
Graecus (zelfst. nw.)	Griek	humus (vrl.)	
gratia	1. gunst		
	2. charme		
	3. dank		
	4. aanzien, invloed	I	
+ gen. (ervóór)	wegens	iaceo	liggen
gratus	dankbaar, aangenaam, geliefd	iacio (iacère)	perf. iacui
	(grata, gratum)		gooien
gravis	zwaar, ernstig (gravis, grave)	iacto (iactare)	perf. ieci, iactus
grex, gregis	kudde, groep		1. werpen, slingeren
			2. pochen
H		iam	al, reeds
habeo	hebben, houden	ibi	daar
	perf. habui, habitus	ictus, ictus	slag, stoot
habito (habitare)	(be)wonen	idem, eiusdem	dezelfde, hetzelfde (eadem, idem)
habitus, habitus	1. houding	ideo	daarom
	2. toestand	id quod	wat, hetgeen
haec	1. deze (nom. vrl. ev. van hic)	ieci	perf. act. van iacio
	2. deze (nom./acc. onz. mv. van hic)	igitur	daarom, dus
haereo	vast blijven zitten, kleven	ignarus + gen.	onkundig van, onwetend,
	perf. haesi, haesum		onbekend met (ignara, ignarum)
harena	zand	ignis, ignis (mnl.)	vuur
haud	(helemaal) niet	ignoro (ignorare)	niet weten
herba	gras, kruid	ignosco (ignoscère)	vergeven
herc(u)le(s)	bij Hercules! (uitroep)	+ dat.	perf. ignovi, ignotum
heros, herois	held	ignotus	onbekend (ignota, ignotum)
hic (bijw.)	1. hier	ii	perf. van eo
	2. hierbij, in deze omstandigheden	illatus	perf. pass. van infero
hic, huius (voorn.w.)	deze/dit (haec, hoc)	ille, illius	die/dat, hij/zij/het (illa, illud)
hiems, hiemis	winter	illic (bijw.)	daar
hinc (bijw.)	van hier, hiervandaan	illuc (bijw.)	daarheen
Hispania	Spanje	imago, imaginis (vrl.)	1. beeld, afbeelding
hoc modo	op deze manier		2. schim
hodie	vandaag	imitor (imitari)	nabootsen
		immanis	reusachtig

immensus	onmetelijk (immensa, immensum)	induco (inducere)	1. brengen naar 2. ergens toe brengen, verleiden perf. induxi, inductus
immineo + dat.	1. zich uitstrekken boven, uitsteken boven 2. (be)dreigen perf. imminui	ineo (inire)	1. binnengaan, gaan in 2. beginnen perf. inii, initum ongelukkig (infelix, infelix)
immo (bijw.)	1. sterker nog, ja zelfs 2. integendeel	infelix, infelicis inferi, -orum inferior, inferioris	bewoners van de Onderwereld 1. lager (inferior, inferius) 2. minder, zwakker
immortalis	onsterfelijk (immortalis, immortale)	infero (inferre)	brengen naar perf. intuli, illatus
impedimentum	hindernis, bezwaar	infestus	vijandig, dreigend (infesta, infestum)
impedio	verhinderen, belemmeren	infundo (infundere)	gieten in/op perf. infundi
impello (impellere)	1. aandrijven, in beweging brengen 2. ertoe brengen perf. impuli, impulsus	ingenium	1. karakter, aard 2. aanleg, talent
impero (imperare)	1. bevelen 2. heersen	ingens, ingentis ingratus ingredior (ingredi)	geweldig, enorm (ingens, ingens) ondankbaar (ingrata, ingratum) 1. binnengaan 2. beginnen perf. ingressus sum
imperator, imperatoris	1. opperbevelhebber 2. keizer	inimicus	1. (bijv. nw.) vijandig (inimica, inimicum)
imperium	1. (hoogste) macht, gezag 2. rijk	iniquus initium iniuria innocens, innocentis inopia inquit	2. (zelfst. nw.) (persoonlijke) vijand vijandig (iniqua, iniquum) begin onrecht, onrechtmatige daad onschuldig gebrek, armoede 1. zegt (hij) 2. zei (hij)
impetus, impetus	1. aanval 2. aandrang	insequor (insequi) insidiae, -arum (mv.) insignis	achtervolgen hinderlaag, aanslag 1. opvallend, bijzonder 2. bekend (insignis, insigne)
impius	goddeloos (impia, impium)	insto (instare) + dat.	op de hielen zitten, achtervolgen perf. institi
impleo	(ver)vullen	instituo (instituere)	instellen, beginnen perf. institui, institutus
impono (imponere)	leggen/plaatsen op perf. imposui, impositus	instruo (instruere)	1. iets uitrusten 2. (in slagorde) opstellen 3. onderrichten perf. instruxi, instructus
impuli, impulsus	perf. van impello	insula	eiland
imus	onderste, diepste	integer	niet aangeraakt, ongedeerd (integra, integrum)
in + abl.	in, op, bij	intellego (intellegere)	begrijpen, beseffen perf. intellexi/intellegi, intellectus
in + acc.	naar, naar binnen	intendo (intendere)	spannen, richten perf. intendi, intentus
inanis	leeg, nutteloos (inanis, inane)	intentus	(in)gespannen, in gespannen verwachting, aandachtig (intenta, intentum)
incedo (incedere)	1. voortgaan 2. binnendringen perf. incessi, incessum		
incendium	brand		
incendo (incendere)	in brand steken, aansteken perf. incendi, incensus		
incertus	onzeker (incerta, incertum)		
incido (incidere)	1. vallen op 2. stuiten op, gebeuren, zich voordoen perf. incidi		
incipio (incipere)	beginnen perf. incepti, inceptus		
includo (includere)	in-, opsluiten perf. inclusi, inclusus		
incolumis	ongedeerd (incolumis, incolume)		
inde (bijw.)	1. daarvandaan 2. daarna		
indignus (+ abl.)	onwaardig, schandelijk, onverdiend		

inter + acc.	tussen, te midden van	iudicium	1. proces, rechtszaak
inter se	onderling, elkaar	iudico (iudicare)	2. oordeel, vonnis
interdum (bijw.)	soms	iugum	(be)oordelen, menen
interea	ondertussen, intussen	iumenta, -orum (mv.)	1. juk
intereo (interire)	sterven	iungo (iungēre)	2. bergrug
interest	perf. interii, interitum		lastdieren
	1. het is van belang, er is aan gelegen		verbinden
	2. het maakt verschil, er is verschil	Iuppiter, Iovis	perf. iunxi, iunctus
interficio (interficere)	doden	iure (abl.)	Jupiter
	perf. interfeci, interfectus	ius, iuris (onz.)	met recht, terecht
interfui	perf. van intersum	iussi	recht
interim	intussen	iussum	perf. act. van iubeo
interpretor (interpretari)	uitleggen, begrijpen	iussus	bevel
interrogo (interrogare)	(onder)vragen	iustus	perf. pass. van iubeo
intersum	1. liggen/zijn tussen		1. rechtvaardig (iusta, iustum)
(interesse)	2. (+ dat.) aanwezig zijn bij	iuvenis, iuvenis	2. juist
	perf. interfui	iuventus,	jongeman
intra + acc.	binnen	iuventutis (vrl.)	jeugd
intro (intrare)	binnenkomen	iuvo (iuvere)	helpen
intueor (intueri)	bekijken, kijken naar		perf. iuvi, iutus
intuli	perf. act. van infero		ik heb er plezier in, het bevalt me
invado (invadere)	binnenvallen		
	perf. invasi, invasus		
invenio	vinden, aantreffen	L	
	perf. inveni, inventus	labor (labi)	1. glijden
invidia	afgunst, haat		2. vallen, instorten
invisus	gehaat (invisa, invisum)	labor, laboris (mnl.)	perf. lapsus sum
invito (invitare)	uitnodigen		1. inspanning, moeite
invitus	niet willend, onwillig, tegen de wil van (invita, invitum)	laboro (laborare)	2. ellende
invoco (invocare)	aanroepen		1. zich inspannen, zwoegen
ipse, ipsius	1. zelf, zichzelf (ipsa, ipsum)	lacrima	2. lijden
	2. juist (als versterking)	lacrimo (lacrimare)	traan
ira	woede	laedo (laedere)	huilen
irascor (irasci) (+ dat.)	boos worden/zijn (op)		kwetsen
	perf. iratus sum	laetus	perf. laesi, laesus
iratus	boos (irata, iratum)		blij, opgewekt, vrolijk (laeta, laetum)
is, eius	1. hij, zij, het	lapis, lapidis (mnl.)	steen
	2. deze, dit; die, dat (ea, id)	late (bijw.)	wijd en zijd, breed
iste, istius	die/dat (ista, istud)	lateo	verborgen zijn, schuilhouden
it	(hij, zij) gaat		perf. latui
ita	zo	Latium	Latium
Italia	Italië	latus	1. breed, wijd, uitgestrekt (lata, latum)
itaque	daarom		2. perf. pass. van fero
item	eveneens, evenzo	latus, lateris	zijde, flank
iter, itineris (onz.)	1. weg	laudo (laudare)	prijzen
	2. reis, mars	laus, laudis	loff(prijzing), roem
iterum (bijw.)	weer, opnieuw	lectus	perf. pass. van lego
itum	perf. pass. van eo	legatus	1. gezant
iubeo + acc.	bevelen (aan)		2. onderbevelhebber
	perf. iussi, iussus	legio, legionis	legioen
iucundus	aangenaam, prettig		
iudex, iudicis	rechter		
iudices, iudicum (mv.)	leden van de jury, (heren) juryleden		

lego (legēre)	1. verzamelen 2. (uit)kiezen 3. lezen perf. legi, lectus	magis magistratus, magistratus magnitudo, magnitudinis magnus	meer 1. magistraat, (hoge) ambtenaar 2. ambt grootte, omvang groot (magna, magnum) vergr. trap maior overtreff. trap maximus
lentus	langzaam (lenta, lentum)		voorouders
levis	1. licht (levis, leve) 2. onbeduidend, gering	maiores, -um maleficium malo (malle)	wandaad, misdaad, misdrijf liever willen perf. malui
levo (levare)	1. oprichten, optillen 2. verlichten	malum malus	ramp, slechte daad, (een) kwaad slecht (mala, malum) vergr. trap peior overtreff. trap pessimus
lex, legis	wet	mando (mandare) maneo	opdragen, toevertrouwen 1. blijven, wachten (op) 2. te wachten staan perf. mansi, mansum
liber, libri	boek	manes, manium	schimmen, zielen van de gestorvenen 1. hand 2. groep zee
liber	vrij (libera, liberum)	manus, manus (vrl.)	echtgenoot moeder (grond)stof, materie (wettig) huwelijk (getrouwde) vrouw
liberi, liberorum (mv.)	kinderen	mare, maris (onz.) maritus mater, matris materia matrimonium matrona maxime (bijw.) maximus	vooral, het meest grootste, zeer groot (maxima, maximum)
libero (liberare) (+ abl.)	bevrijden (van)	me (acc./abl.) mecum medicus medium medius (bijv. nw.)	mij met mij dokter het midden in het midden, middelste (media, medium)
libertas, libertatis	vrijheid	melior, melioris	beter (vergr. trap bij bonus) (melior, melius)
libertus	vrijgelatene	melius (onz./bijw.) membrum memini (meminisse) memoria	beter lichaamsdeel, lid zich herinneren
libet mihi	ik wil graag	memoro (memorare) mens, mentis mensa mensis, mensis (mnl.) mercator, mercatoris mereo	1. herinnering 2. geheugen ter sprake brengen, vermelden geest, verstand tafel maand koopman (ver)dienen perf. merui, meritus
libido, libidinis	1. (wel)lust, begeerte, hartstocht 2. bandeloosheid, liederlijkheid mv. uitspattingen	meritum metuo (metuēre)	verdienste vrezen, bang zijn perf. metui
licet + dat.	het is toegestaan, het is mogelijk		
lictor, lictoris	lictor (beveiligingsbeambte die met de fasces (roedenbundels) vóór hoge magistraten uitliep om plaats te maken en eventuele straffen te voltrekken)		
limen, liminis	drempel		
lingua	1. tong 2. taal		
littera	letter		
litterae	1. brief 2. wetenschap, literatuur		
litus, litoris	kust, strand		
locus	plaats, (mv.) gebied, streek (mv. loci of loca)		
longe (bijw.)	ver, lang		
longe + overtr. trap	verreweg, veruit		
longus	lang (longa, longum)		
loquor (loqui)	spreken perf. locutus sum		
luctus, luctus	rouw(klacht), verdriet		
lucus	(heilig) bos, (heilig) woud		
ludo (ludēre)	spelen perf. lusi, lusum		
ludus	spel		
lugeo	treuren, rouwen		
lumen, luminis	1. licht 2. oog		
lux, lucis	licht		
luxuria	(zucht naar) weelde		
M			
maereo	treuren, betreuren		
maestus	bedroefd, droevig (maesta, maestum)		

metus, metus	vrees, angst		
meus	mijn, van mij (mea, meum)		
mihi (dat.)	(aan) mij	mortuus	2. sterveling (mortalis, mortale)
miles, militis	soldaat		1. dood
militaris (bijv. mv.)	soldaten-, krijgs- (militaris, militare)	mos, moris (mnl.)	2. de dode
militia	krijgsdienst	motus, motus	gewoonte, gebruik
mille	duizend	moveo	beweging
minae, -arum (mv.)	(be)dreiging		bewegen, verplaatsen
minime (bijw.)	allerminst	mox	perf. movi, motus
minus	het kleinst, zeer klein	mulier, mulieris	weldra, snel daarna
minor (minari)	(be)dreigen	muliebris	vrouw
minor, minoris	minder, kleiner (vergr. trap bij parvus) (minor, minus)		vrouwelijk, van de vrouw (muliebris, muliebre)
minus (onz./bijw.)	minder	multi	vele(n)
miraculum	wonder, het wonderbaarlijke	multitudo,	menigte
miror (mirari)	1. bewonderen	multitudinis	
	2. zich verwonderen, zich verbazen	multo (bijw.)	veel
		multum (bijw.)	zeer, erg, veel
		multus	veel (multa, multum)
			vergr. trap. plures
mirus	wonderbaarlijk, opvallend, verwonderlijk		overtreff. trap plurimus
misceo	(ver)mengen	mundus	wereld
	perf. miscui, mixtus	munus, muneris	1. taak
miser	ongelukkig, ellendig (misera, miserum)		2. geschenk
miserandus	beklagenswaardig	murus	muur
misericordia	medelijden	muto (mutare)	1. veranderen
mitis	zacht (mitis, mite)		2. verwisselen
mitto (mittère)	zenden, sturen		
	perf. misi, missus	N	
modicus	1. matig (modica, modicum)	nam	want
	2. gematigd	namque	want
modo (bijw.)	1. slechts	narro (narrare)	vertellen
	2. zo-even	nascor (nasci)	geboren worden
modo . . . modo	nu eens . . . dan weer		perf. natus sum
modus	1. wijze, manier	natio, nationis	volk, stam
	2. maat, hoeveelheid, omvang	natura	1. natuur
moenia, -ium	(stads)muren		2. aard
moles, molis	1. grote inspanning, moeite	natus	1. zoon
	2. massa, gevaarte, (groot) gewicht		2. perf. van nascor
mollis	zacht, week (mollis, molle)	navis, navis	schip
moneo	waarschuwen, aansporen	-ne	. . . ? (leidt een neutrale vraag in: niet vertalen)
	perf. monui, monitus		niet (als ontkenning bij imperativi, conj. prohibitivus en optativus)
mons, montis (mnl.)	berg	ne	1. (op)dat niet, om niet, om te voorkomen dat
monstrum	wonderlijk verschijnsel, voorteken	ne + conj.	2. (na ww. van vreezen) dat, om te
montanus	bergbewoner		3. (na ww. van verhinderen) dat, om te
mora	oponthoud, uitstel	ne . . . quidem	zelfs niet, ook niet
morbus	ziekte	nec	en niet, ook niet, noch
mores, -um (mnl. mv.)	karakter, levenswijze, gedrag	nec . . . nec	noch . . . noch, en niet . . . en
morior (mori)	sterven		ook niet
	perf. mortuus sum	necessarius	noodzakelijk (necessaria, necessarium)
moror (morari)	1. verblijven, ophouden		
	2. talmen, vertragen		
mors, mortis (vrl.)	dood		
mortalis	1. sterfelijk		

necesse	noodzakelijk, nodig	noster	(van) ons, onze (nostra, nostrum)
necessitas, necessitatis	noodzakelijkheid, noodzaak	notus	bekend (nota, notum)
neco (necare)	doden	novem	negen
nefas	goddeloze daad, zonde	novi (novisse)	kennen
neglegens, neglegentis	nalatig, lichtzinnig	novus	1. nieuw (nova, novum)
neglego (neglegere)	verwaarlozen		2. ongewoon
	perf. neglexi, neglectus	nox, noctis	nacht
nego (negare)	1. weigeren	nubes, nubis	wolk
	2. ontkennen, zeggen dat niet	nudus	naakt (nuda, nudum)
negotium	1. bezigheid	nullus	geen (nulla, nullum)
	2. zaak	num	toch niet? (geeft aan dat op de vraag een ontkennend antwoord wordt verwacht)
nemo, neminis	niemand	numen, numinis	1. knik, wil
nemus, nemoris	woud, bos		2. goddelijke macht, godheid
nepos, nepotis	kleinzoon	numero (numerare)	tellen, rekenen
neque	en niet, ook niet, noch	numerus	getal, aantal
neque . . . neque	noch . . . noch, en niet . . . en ook niet	numquam	nooit
	niet weten	nunc	nu
nescio	= nisi	nuntio (nuntiare)	berichten, melden
ni	zwart (nigra, nigrum)	nuntius	1. bode
niger, nigri	niets		2. bericht
nihil (onz.)	te, te veel, al te groot	nuper	onlangs
nimis	al te (zeer)	nusquam	nergens
nimum	al te veel/zeer (nimia, nimium)		
nimius	1. als niet, tenzij		
nisi	2. behalve		
		O	
nitor (niti)	1. steunen op	ob + acc.	wegens
	2. zich inspinnen	obicio (obicere)	werpen voor, verwijten
	perf. nisus/nixus sum		perf. obieci, obiectus
nix, nivis	sneeuw	oblatus	perf. pass. van offero
nobilis	aanzienlijk, van hoge afkomst	oblitus	vergetend, niet denkend aan
	(nobilis, nobile)		(perf. van obliviscor)
nobilitas, nobilitatis	adel, hoge positie	obliviscor (oblivisci)	vergeten
nobiscum	met ons	+ gen.	perf. oblitus sum
noceo + dat.	benadelen, kwaad doen	obruo (obruere)	begraven, bedelven
	perf. nocui, nocitum		perf. obrui, obrutus
nocte	's nachts	obscurus	donker (obscura, obscurum)
nolo (nolle)	niet willen	observo (observare)	1. letten op, nagaan
	perf. nolui		2. respecteren, hoogachten
nomen, nominis	naam	obses, obsidis	gijzelaar
non	niet	obsideo	bezetten, belegeren
non iam	niet meer		perf. obsedi, obsessus
non modo . . . sed etiam	niet alleen . . . maar ook	obsto (obstare)	in de weg staan, hinderen
non modo . . . verum	niet alleen . . . maar ook		perf. obstiti
(etiam)		obtineo	1. in bezit nemen
non solum . . . sed etiam	niet alleen . . . maar ook		2. in bezit houden
non solum . . .	niet alleen . . . maar ook	obtuli	perf. act. van offero
verum etiam		obvius	tegemoet(komend), tegenkomend
nondum	nog niet		gelegenheden
nonne . . . ?	toch wel? (geeft aan dat op de vraag een bevestigend antwoord wordt verwacht)	occasio, occasionis	gelegenheden
		occido (occidere)	doden
nonnulli (mv.)	sommige(n)		perf. occidi, occisus
nos (nom./acc.)	wij, ons	occultus	verborgen, geheim (occulta, occultum)
	gen. nostri, nostrum	occupo (occupare)	bezetten, in bezit nemen
nosco (noscere)	leren kennen		
	perf. novi, notus		

occurro (occurrēre)	tegemoet gaan, er tegen in gaan perf. occurri, occursum	orior (oriri)	1. ontstaan, beginnen 2. opkomen (van de zon) 3. (+ abl.) geboren worden (uit), afstammen (van) perf. ortus sum bidden, smeken, dringend vragen
oceanus	oceaan	oro (orare)	perf. van orior
octo	acht	ortus sum	mond, gezicht
oculus	oog	os, oris (onz.)	bot
odi (odisse)	haten	os, ossis (onz.)	tonen, laten zien
odium	haat	ostendo (ostendēre)	perf. ostendi, ostentus
offero (offerre)	aanbieden perf. obtuli, oblatu	ostium	deur, ingang
officium	plicht, taak	otium	vrije tijd, rust
olim	ooit, eens, vroeger		
omitto (omittēre)	1. achterwege laten, weglaten 2. opgeven perf. omisi, omissus		
omnes (mv.)	alle(n)		
omnia (onz. mv.)	alles	P	
omnino (bijw.)	geheel en al, helemaal	paalex, -icis	maîtresse, minnares
omnipotens, -entis	almachtig	paene (bijw.)	bijna
omnis	1. ieder, elk (omnis, omne) 2. (ge)heel	par, paris + dat.	1. gelijk aan 2. opgewassen tegen
onus, oneris	last	paratus	voorbereid, gereed (parata, paratum)
opera	moeite, inspanning	parco (parcēre) + dat.	sparen
operam do (dare)	zich moeite geven om, zich inspannen om	parens, parentis	perf. peperci ouder, vader, moeder (mnl./vrl.)
opes, opum (mv.)	hulpmiddelen, macht, rijkdom	pareo + dat.	gehoorzamen
opinio, opinionis	mening, opvatting	pario (parēre)	perf. parui voortbrengen
opinor (opinari)	menen	pariter	perf. peperci, partus 1. gelijk 2. evenzeer 3. tegelijk
oportet	men moet, het behoort	paro (parare)	1. voorbereiden, gereedmaken 2. verwerven, aanschaffen
oppidum	(vesting)stad	pars, partis	1. deel 2. kant
opprimo (opprimēre)	1. neerdrukken 2. overweldigen, overvallen perf. oppressi, oppressus	partus	perf. pass. van pario
ops, opis (vrl.)	1. hulp 2. macht, kracht, vermogen	parum (bijw.)	te weinig, niet genoeg
opto (optare)	wensen, (uit)kiezen	parvus	klein (parva, parvum)
optimus	beste, zeer goed, voortreffelijk (optima, optimum)	passus sum	perf. van patior
opus, operis	werk	pateo	openstaan
opus est + abl.	er/het is nodig	pater, patris	perf. patui
opus est mihi + abl.	ik heb nodig	paternus	vader (voor)vaderlijk (paterna, paternum)
ora	1. kust 2. verre (land)streek 3. rand	patientia	geduld, volharding
oratio, orationis	redevoering	patior (pati)	1. verdragen, dulden, doorstaan 2. toelaten
orator, oratoris	1. redenaar 2. woordvoerder	patres, patrum (mv.)	perf. passus sum 1. vaders 2. senatoren
orbis, orbis (mnl.)	1. kring 2. wereld (= orbis terrarum)	patria	vaderland
ordo, ordinis (mnl.)	1. rij, gelid 2. rang, klasse, stand 3. (volg)orde	patrius (bijw. nw.)	1. van de vader (patria, patrium) 2. voorvaderlijk, traditioneel
oriens, orientis	het oosten		

pauci, -orum (mv.)	weinig(e)n, enkele(n)	persuadeo + dat.	overreden, overtuigen
paulatim (bijw.)	langzamerhand	persequor (persequi)	perf. persuasi, persuasum (achter)volgen
paulo (bijw.)	weinig, een beetje		perf. persectus sum
paulo ante	kort hiervoor	pertineo	1. zich uitstrekken tot 2. (+ ad.) betrekking hebben op
paulo post	korte tijd later		perf. pertinui, pertentum
paulum (bijw.)	weinig, een beetje		perf. act. van perfero
pauper, pauperis	arm (pauper, pauper)		(aan)komen, bereiken
paupertas, paupertatis	armoede		perf. perveni, perventum
pax, pacis	vrede	pes, pedis (mnl.)	voet
pecco (peccare)	een fout maken, zondigen	pessimus	slechtste, zeer slecht (pessima, pessimum)
pectus, pectoris	borst	peto (petĕre)	1. vragen 2. streven naar
pecunia	1. geld 2. vermogen, bezit		3. gaan naar, afgaan op
pecus, pecoris	vee		perf. petivi/petii, petitus
pedes, peditis	infanterist	Phrygius	Frygisch
peior	slechter (vergr. trap bij malus) (peior, peius)	pietas, pietatis (vrl.)	plichtsgevoel, liefde, trouw
		pius	trouw, liefdevol, vroom
pelagus	zee		(pia, pium)
pello (pellĕre)	(ver)drijven	placeo + dat.	bevallen, in de smaak vallen
	perf. pepuli, pulsus	placet mihi	ik ben het ermee eens, ik vind het goed, ik besluit
penates, -ium	penaten, huisgoden	placidus	1. rustig (placida, placidum) 2. vriendelijk
pendeo	hangen		(gewone) volk
	perf. pependi	plebs, plebis	vol (van) (plena, plenum)
peperci	perf. act. van parco	plenus (+ gen.)	de meeste(n)
peperi	perf. act. van pario	plerique	meestal
pepuli	perf. act. van pello	plerumque (bijw.)	meer
per + acc.	1. door . . . heen 2. gedurende 3. door (middel van)	plures, plurium	meest, zeer veel (plurima, plurimum)
		plurimus	een grotere hoeveelheid, meer
perago (peragĕre)	voltooien	plus + gen.	(vergr. trap bij multus)
	perf. peregi, peractus	plus (bijw.)	meer
perditus	verdorven, gewetenloos	poena	straf, boete
perdo (perdĕre)	1. te gronde richten 2. verliezen	poeta	dichter
		pondus, ponderis	gewicht
perduco (perducĕre)	perf. perdidit, perditus	pono (ponĕre)	plaatsen, neerleggen
	bringen tot		perf. posui, positus
	perf. perduxit, perductus	pons, pontis (mnl.)	brug
peregi	perf. act. van perago	pontus	zee
pereo (perire)	omkomen, sterven	poposci	perf. act. van posco
	perf. perii, peritum	populus	volk
perfero (perferre)	1. overbrengen 2. verdragen	porta	poort
		porto (portare)	dragen
	perf. pertuli, perlatus	portus, portus	haven
perficio (perficĕre)	voltooien	posco (poscĕre)	eisen, vragen
	perf. perfeci, perfectus		perf. poposci
pergo (pergĕre)	(voort)gaan	positus	perf. pass. van pono
	perf. perrexi, perrectum	possideo	bezitten
periculum	gevaar		perf. possedi, possessus
perlatus	perf. pass. van perfero	possum (posse)	kunnen
permitto (permittĕre)	1. toevertrouwen 2. (+ ut + conj.) toestaan	post (bijw.)	perf. potui
	perf. permisi, permissus		daarna, later
perniciēs, perniciēi	verderf, ongeluk, ondergang		
perpetuus	onafgebroken, voortdurend (perpetua, perpetuum)		
perrexi, perrectum	perf. van pergo		

post + acc.	na	premo (premere)	1. drukken
postea	daarna, later		2. in moeilijkheden brengen, in het nauw brengen
posteri, posterorum (mv.)	nakomelingen		perf. pressi, pressus
posterior	later (posterior, posterius)	pretium	prijs
posterus	volgend (postera, posterum)	primo (bijw.)	eerst (v. tijd), aanvankelijk
postquam	nadat	primum (bijw.)	eerst, ten eerste (bij een opsomming)
postremo (bijw.)	tenslotte	primus	eerste (prima, primum)
postridie (bijw.)	de volgende dag	princeps, principis	1. de eerste
postulo (postulare)	(op)eisen		2. keizer
posui	perf. act. van pono	principium	begin
potens, potentis	machtig (potens, potens)	prior, prioris	eerder (prior, prius)
potentia	macht	prius (onz./bijw.)	eerder
potestas, potestatis	1. macht	priusquam	voordat
	2. gelegenheid	privatus	particulier, persoonlijk (privata, privatum)
potior	liever, verkieslijker (potior, potius)	privo (privare) + abl.	beroven van
potissimum (bijw.)	vooral, voornamelijk, juist	pro + abl.	1. voor, ter verdediging van
potius (bijw.)	liever, eerder		2. in plaats van
potui	perf. van possum		3. ten behoeve van
prae + abl.	1. voor	probitas, probitatis	rechtschapenheid, integriteit
	2. wegens, door	probo (probare)	1. goedkeuren
praebeo	verschaffen, aanbieden		2. aannemelijk maken
	perf. praebui, praebitus	procedo (procedere)	voortgaan, naar voren lopen, vorderen
praeceps, praecipitis	halsoverkop, snel		perf. processi, processum
praeceptum	voorschrift	procul	ver, op afstand
praecipio (praecipere)	voorschrijven, bevelen	prodo (prodere)	1. verraden
+ dat.	perf. praecipi, praeeptus		2. tonen, laten blijken
praeclarus	schitterend, voortreffelijk	proelium	perf. prodidi, proditus
praeda	buit	profecto (bijw.)	gevecht, strijd
praedium	landgoed	profero (proferre)	zeker, werkelijk, inderdaad
praefectus	opzichter, aanvoerder		tevoorschijn brengen
praefero (praeferre) + dat.	verkiezen boven	proficio (proficere)	1. vorderen, opschieten
	perf. praetuli, praelatus		2. baten, helpen
praemium	beloning, prijs	proficiscor (proficisci)	perf. profeci, profectum
praesens, praesentis	aanwezig, huidig (praesens, praesens)		vertrekken
praesidium	1. bescherming	profui	perf. profectus sum
	2. garnizoen	progredior (progredi)	perf. van prosum
praestat + inf.	het is beter		voortgaan
praesto (praestare)	1. overtreffen	prohibeo	perf. progressus sum
	2. verrichten	prolatus	(ver)hinderen
	perf. praestiti	promissum	perf. pass. van profero
praesum (praesesse)	de leiding hebben over, aan het	promitto (promittere)	wat beloofd is, belofte
+ dat.	hoofd staan van, leiden, voorzitten		beloven
praeter + acc.	1. voorbij	promptus	perf. promisi, promissus
	2. behalve		1. openbaar (prompta, promptum)
praeterea (bijw.)	bovendien	prope (bijw.)	2. gereed
praetero (praeterire)	1. voorbijgaan		3. snel
	2. overslaan, onvermeld laten	prope + acc.	1. dichtbij
	perf. praeterii, praeteritum	propero (properare)	2. bijna
praetor, praetoris	pretor (magistraat verantwoordelijk voor de rechtspraak)	propinquus	dichtbij
praetuli	perf. act. van praefero		zich haasten
preces, precum (mv.)	smeebede		vlakbij gelegen, nabij
precor (precari)	smeken, bidden		(propinqua, propinquum)

propior, propioris propono (proponēre)	dichterbij (propior, propius) 1. tentoonstellen 2. voor ogen stellen 3. zich voornemen perf. proposui, propositus voornemen, plan	quare? quartus quasi quattuor -que quemadmodum	waarom? vierde alsof vier en (-que staat altijd achter het woord) 1. hoe? 2. zoals klagen (over) perf. questus sum die/dat, wie/wat (quae, quod)
propositum proprius propter + acc. prosum (prodesse)	eigen (propria, proprium) vanwege voordelig zijn, van nut zijn, helpen perf. profui	queror (queri) (+ acc.)	perf. questus sum die/dat, wie/wat (quae, quod) omdat wie/welke ook maar, iedereen die (quaecumque, quodcumque) 1. wat? 2. waarom?
protinus (bijw.) protuli provideo	direct, onmiddellijk perf. act. van profero 1. (+ acc.) voorzien 2. (+ dat.) zorgen voor	qui, cuius (betr. voornw.) quia quicumque, cuiuscumque quid?	1. een zeker iemand, een zeker iets 2. (mv.) enkelen/enigen (quaedam, quiddam) 1. zekere (quaedam, quoddam) 2. (mv.) enkele, enige 1. benadrukt het vorige woord 2. weliswaar 3. althans weliswaar . . . maar rust rustig na ontkennende hoofdzin dat, of waarom niet? vijf immers iemand, iets (quis, quid) een of ander, enig (quae, quod) wie? wat? (quis, quid) welke? (quae, quod) iemand, iets (quisquam, (zelfst.) quidquam/quicquam) ieder, elk (quisque, quidque) ieder, elk (quaeque, quodque) juist de . . . ieder die/alwie, alwat (quisquis, quidquid/quicquid)
provincia proximi (mv.) proximus	ambtsgebied, provincie (naaste) verwanten naaste, dichtstbij, laatste (proxima, proximum)	quidam, cuiusdam (zelfst.) quidam, cuiusdam (bijvoegl.) quidem	1. benadrukt het vorige woord 2. weliswaar 3. althans weliswaar . . . maar rust rustig na ontkennende hoofdzin dat, of waarom niet? vijf immers iemand, iets (quis, quid) een of ander, enig (quae, quod) wie? wat? (quis, quid) welke? (quae, quod) iemand, iets (quisquam, (zelfst.) quidquam/quicquam) ieder, elk (quisque, quidque) ieder, elk (quaeque, quodque) juist de . . . ieder die/alwie, alwat (quisquis, quidquid/quicquid)
publicus	openbaar, algemeen, officieel (publica, publicum)	quidem . . . sed quies, quietis quietus quin + conj. quin? quinque quippe quis, cuius (omb./zelfst.) qui, cuius (bijvoegl.) quis?, cuius (zelfst.) qui?, cuius (bijvoegl.) quisquam, cuiusquam	1. benadrukt het vorige woord 2. weliswaar 3. althans weliswaar . . . maar rust rustig na ontkennende hoofdzin dat, of waarom niet? vijf immers iemand, iets (quis, quid) een of ander, enig (quae, quod) wie? wat? (quis, quid) welke? (quae, quod) iemand, iets (quisquam, (zelfst.) quidquam/quicquam) ieder, elk (quisque, quidque) ieder, elk (quaeque, quodque) juist de . . . ieder die/alwie, alwat (quisquis, quidquid/quicquid)
pudet me pudor, pudoris puella puer, pueri pugna pugno (pugnare) pulcher, pulchri pulsus puto (putare)	ik schaam mij schaamte, eergevoel meisje jongen gevecht vechten mooi (pulchra, pulchrum) perf. pass. van pello 1. menen 2. (+ 2 acc.) vinden, beschouwen als	quidam, cuiusdam (zelfst.) quidam, cuiusdam (bijvoegl.) quidem	1. benadrukt het vorige woord 2. weliswaar 3. althans weliswaar . . . maar rust rustig na ontkennende hoofdzin dat, of waarom niet? vijf immers iemand, iets (quis, quid) een of ander, enig (quae, quod) wie? wat? (quis, quid) welke? (quae, quod) iemand, iets (quisquam, (zelfst.) quidquam/quicquam) ieder, elk (quisque, quidque) ieder, elk (quaeque, quodque) juist de . . . ieder die/alwie, alwat (quisquis, quidquid/quicquid)
Q			
qua quaero (quaerēre)	waar(langs) 1. (uit)zoeken 2. vragen, informeren naar perf. quaesivi, quaesitus vragen, verzoeken	quisquam, cuiusquam	1. waarheen 2. (+ vergr. trap) naarmate 3. (+ conj.) opdat daardoor
quaeso (quaesēre) qualis	1. hoedanig 2. zodanig als (qualis, quale) (na vergrotende trap) dan hoe (zeer) (als vraagwoord of uitroep) zo . . . mogelijk hoewel hoewel	quisque (zelfst.) quisque (bijvoegl.) quisque + overtreff. trap quisquis	1. die/alwie, alwat (quisquis, quidquid/quicquid) 1. waarheen 2. (+ vergr. trap) naarmate 3. (+ conj.) opdat daardoor
quam quam (bijw.) quam + overtreff. trap quamquam (voegw.) quamvis (voegw.) quando	1. (voegw.) wanneer 2. (bijw.) eens, ooit hoezeer, zozeer als hoe . . . des te 1. hoeveel, hoezeer 2. zoveel als, zozeer als hoeveel 1. hoe groot 2. zo groot als (quanta, quantum)	quo quod	1. die/alwie, alwat (quisquis, quidquid/quicquid) 1. waarheen 2. (+ vergr. trap) naarmate 3. (+ conj.) opdat daardoor 1. betr. vnw. onz. 2. omdat 3. dat 4. (wat betreft) het feit dat
quanto (bijw.) quanto . . . tanto quantum (bijw.)	1. (voegw.) wanneer 2. (bijw.) eens, ooit hoezeer, zozeer als hoe . . . des te 1. hoeveel, hoezeer 2. zoveel als, zozeer als hoeveel 1. hoe groot 2. zo groot als (quanta, quantum)	quomodo	1. die/alwie, alwat (quisquis, quidquid/quicquid) 1. waarheen 2. (+ vergr. trap) naarmate 3. (+ conj.) opdat daardoor 1. betr. vnw. onz. 2. omdat 3. dat 4. (wat betreft) het feit dat
quantum + gen. quantus	1. (voegw.) wanneer 2. (bijw.) eens, ooit hoezeer, zozeer als hoe . . . des te 1. hoeveel, hoezeer 2. zoveel als, zozeer als hoeveel 1. hoe groot 2. zo groot als (quanta, quantum)	quondam quoniam quoque quot (onverbuigbaar)	1. die/alwie, alwat (quisquis, quidquid/quicquid) 1. waarheen 2. (+ vergr. trap) naarmate 3. (+ conj.) opdat daardoor 1. betr. vnw. onz. 2. omdat 3. dat 4. (wat betreft) het feit dat

quotiens	1. hoe vaak? 2. zo vaak als	remitto (remittēre)	1. terugsturen 2. loslaten perf. remisi, remissus verwijderen perf. removi, remotus menen perf. ratus sum plotseling vinden, te weten komen perf. repperi, repertus 1. terugverlangen 2. terugvragen 3. herhalen perf. repeti(v)i, repetitus afkeuren, bekritisieren
R			
ramus	tak, twijg	removeo	
rapio (rapĕre)	grijpen, roven perf. rapui, raptus	reor (reti)	
rarus	1. hier en daar (rara, rarum) 2. zeldzaam	repente (bijw.) reperio	
ratio, rationis	1. (be)rekening, rekenschap 2. rede, verstand 3. manier, aard	repeto (repetĕre)	
ratis, ratis	vlot, schip	reprehendo (reprehendĕre)	
ratus + A.c.I.	in de mening dat	res, rei	zaak, ding
ratus sum	perf. van reor	res adversae (mv.)	ongeluk, tegenspoed
recedo (recedĕre)	teruggaan, weggaan perf. recessi, recessum	res gestae (mv.) res novae (mv.) res publica res secundae	krijgsdaden omwenteling, revolutie staat geluk, voorspoed weerstand bieden (aan), zich verzetten (tegen) perf. restiti
recens, recentis	vers, nieuw, pas geleden (recens, recens)	resisto (resistĕre) + dat.	1. (om)kijken 2. bemerken, op iets letten, aandacht besteden aan perf. respexi, respectus antwoorden perf. respondi, responsus antwoord, orakel 1. tegenhouden, vasthouden 2. behouden perf. retinui, retentus perf. act. van refero aangeklaagde, schuldige terugkeren perf. reverti of reversus sum terugroepen koning perf. act. van rego lachen perf. risi, risus oever
recipio (recipĕre)	1. terugkrijgen, -nemen 2. ontvangen perf. recepi, receptus	respicio (respicĕre)	
se recipĕre	1. zich terugtrekken 2. zich herstellen	respondeo	
rectus	1. recht (recta, rectum) 2. juist, goed 3. perf. pass. van rego	responsum	
reddo (reddĕre)	1. teruggeven 2. (+ 2 acc.) maken tot perf. reddidi, redditus	retineo	
redeo (redire)	terugkeren perf. redii, reditum	rettuli	
reduco (reducĕre)	terugvoeren perf. reduxi, reductus	reus	
refero (referre)	1. terugbrengen 2. berichten, rapporteren perf. rettuli, relatus	revertor (reverti)	
refert	het is van belang	revoco (revocare)	
regia	(koninklijk) paleis	rex, regis	
regina	koningin	rex	
regio, regionis	streek, gebied	rideo	
regius	koninklijk, van de koning (regia, regium)	ripa	
regno (regnare)	heersen, regeren	robur, roboris (onz.)	
regnum	koningschap, heerschappij	rogo (rogare)	
rego (regĕre)	1. leiden 2. regeren, besturen perf. rexi, rectus perf. pass. van refero	Romae	te Rome
relatus	verlaten, achterlaten	Romam	naar Rome
relinquo (relinquĕre)	perf. reliqui, relictus	Romanus (bijv. nw.) Romanus (zelfst. nw.)	Romeins (Romana, Romanum) Romein
reliquus	1. over(gebleven) 2. overig (reliqua, reliquum)	rota	wiel
remedium	(genees)middel	ruina	instorting, ondergang
		rumor, rumoris	gerucht, gepraat

rumpo (rumpëre)	breken perf. rupi, ruptus	sedes, sedis	1. (zit)plaats 2. woon-/verblijfplaats
ruo (ruëre)	1. zich haasten, voortstormen, snellen 2. instorten perf. rui, rutum	semel semper senator, senatoris senatus, senatus senectus, senectutis senex, senis	eenmaal altijd senator senaat ouderdom 1. (bijv. nw.) oud, bejaard 2. (zelfst. nw.) oude man
rupes, rupis rursus (bijw.) rutum	rots weer, terug perf. pass. van ruo	sensus, sensus	1. waarneming(svermogen) 2. gevoel 3. gedachte, mening
S			
sacer	1. heilig (sacra, sacrum) 2. (+ gen.) gewijd aan	sententia sentio	1. voelen, bemerken 2. menen, denken perf. sensi, sensus
saeculum saepe saevitia saevus	generatie, tijdperk, eeuw vaak, dikwijls wreedheid, woestheid woest, wreed, hevig (saeva, saevum)	septem sequor (sequi)	zeven volgen perf. secutus sum
sagitta salus, salutis	pijl 1. redding, (lijfs)behoud, veiligheid 2. gezondheid, welzijn	sermo, sermonis (mnl.) serva servio + dat. servitium servitus, servitutis servo (servare) servus sese sessum seu sex si sic sicarius sicut sidus, sideris (onz.) signum	gesprek, taal slavin slaaf zijn, dienen slavernij slavernij beschermen, bewaren, behouden slaaf = se perf. pass. van sedeo of, hetzij zes als, indien zo (sluip)moordenaar zoals ster, sterrenbeeld 1. teken 2. veldteken stilte bos
salutem dico (dicëre) + dat. saluto (salutare) sanctus	begroeten begroeten (als) onschendbaar, heilig (sancta, sanctum)	servus sese sessum seu sex si sic sicarius sicut sidus, sideris (onz.) signum	beschermen, bewaren, behouden slaaf = se perf. pass. van sedeo of, hetzij zes als, indien zo (sluip)moordenaar zoals ster, sterrenbeeld 1. teken 2. veldteken stilte bos
sanguis, sanguinis (mnl.) sapiens, sapientis sapientia satis + gen. Saturnia saxum scelus, sceleris scilicet scio	bloed wijs (sapiens, sapiens) wijsheid genoeg dochter van Saturnus, Juno steen, rots misdaad natuurlijk, vanzelfsprekend weten perf. sci(v)i, scitum	servus sese sessum seu sex si sic sicarius sicut sidus, sideris (onz.) signum	beschermen, bewaren, behouden slaaf = se perf. pass. van sedeo of, hetzij zes als, indien zo (sluip)moordenaar zoals ster, sterrenbeeld 1. teken 2. veldteken stilte bos
scribo (scribëre)	schrijven perf. scripsi, scriptus	silentium silva similis + gen./dat.	1. gelijk aan (similis, simile) 2. gelijkend op
se	1. zich 2. (subjectsacc. in A.c.I.) hij, zij, het (ev.), zij (mv.)	simul	1. (bijw.) tegelijk(ertijd) 2. (voegw.) zodra
seco (secare)	(af)snijden perf. secui, sectus	simulo (simulare) sin sine + abl. singuli (mv.) sino (sinëre)	doen alsof, voorwenden maar als, maar indien, als echter zonder één voor één, afzonderlijk (toe)laten, toestaan perf. sivi, situs
sector, sectoris secum secundus	opkoper met zich, met hem, met haar 1. tweede, volgend 2. gunstig (secunda, secundum)	sinus, sinus	1. welving 2. boezem 3. baai perf. pass. van sino of, hetzij (hetzij) . . . hetzij, (of) . . . of
securus secutus sum sed sedeo	zonder zorg, onbezorgd (secura, securum) perf. van sequor maar zitten perf. sedi, sessum	sinus, sinus	1. welving 2. boezem 3. baai perf. pass. van sino of, hetzij (hetzij) . . . hetzij, (of) . . . of

sivi	perf. act. van sino	sub + acc. of abl.	onder
socius	1. bondgenoot 2. makker	subeo (subire)	naderen
sol, solis (mnl.)	zon	subito (bijw.)	perf. subii, subitum
solacium	troost	subitus	plotseling
soleo	de gewoonte hebben, gewoon zijn, gewoonlijk (doen)	sublatus	plotseling, onverwacht (subita, subitum)
solitus	perf. solitus sum	sufficio (sufficere)	perf. pass. van tollo
sollicitus	gebruikelijk	sui, suorum (mv.)	voldoende zijn, genoeg zijn
	verontrust, bezorgd (sollicita, sollicitum)	sui, sibi, se, se (ev., mv.)	perf. suffeci, suffectum
solum (bijw.)	slechts, alleen		de zijnen (hunnen), zijn (hun)
solum	bodem, grond		verwanten/aanhangers
solus, solius	alleen, als enige (sola, solum)	sum (esse)	1. zich
solvo (solvère)	1. losmaken, bevrijden 2. betalen	summa	2. hem, haar, hen, hun
	perf. solvi, solutus	summus	3. (in A.c.I.) hij, zij
somnium	droom	sumo (sumere)	zijn
somnus	slaap	super + acc.	perf. fui
sono (sonare)	klinken, doen klinken	superbia	1. hoofdzaak
	perf. sonui, sonitus	superbus	2. totaal
soror, sororis	zuster	superfui	grootste, hoogste (summa, summum)
sors, sortis	lot	superi, superiorum (mv.)	nemen
spargo (spargere)	(be)strooien, besprenkelen	supero (superare)	perf. sumpsi, sumptus
	perf. sparsi, sparsus	supersum (superesse)	(boven)op, over
spatium	1. ruimte, afstand 2. duur, tijd(vak)	superus	trots, overmoed
species, speciei	1. aanblik 2. schijn, uiterlijk	supplicium	trots, hoogmoedig (superba, superbum)
spectaculum	schouwspel	supra + acc.	perf. van supersum
specto (spectare)	kijken naar, zien	supra (bijw.)	(hemel)goden
spero (sperare)	hopen, verwachten	surgo (surgere)	1. overwinnen
spes, spei	hoop, verwachting	suscipio (suscipere)	2. overtreffen
spiritus, spiritus	1. adem 2. geest	sustineo	overblijven, over zijn
spumo (spumare)	schuimen	sustuli	perf. superfui
statim	meteen, onmiddellijk	suus, sui	zich boven bevindend (supera, superum)
statua	standbeeld		1. smeekbede
statuo (statuere)	1. stellen 2. vaststellen 3. besluiten		2. (dood)straf, terechtstelling
sterno (sternere)	perf. statui, statutus		boven
	neerwerpen, uitspreiden		boven
stirpis, stirpis (vrl.)	perf. stravi, stratus		zich oprichten, opstaan, verrijzen
	afkomst, geslacht, nakomeling, kind(eren)		perf. surrexi, surrectum
sto (stare)	staan		op zich nemen, ondernemen
	perf. steti, statum		perf. suscepi, susceptus
stravi, stratus	perf. van sterno		omhoog houden, uithouden
strepitus, strepitus	lawaaï		perf. sustinui, sustentus
studium	1. ijver, inzet 2. belangstelling, enthousiasme 3. studie		perf. act. van tollo
			zijn, haar, hun (eigen) (sua, suum)
stultus	dom, dwaas (stulta, stultum)		
suadeo	aanraden		
	perf. suasi, suasus		
		T	
		taceo	zwijgen
		tacitus	perf. tacui, tacitum
		tactus	zwijgend (tacita, tacitum)
		talis	perf. pass. van tango
			zo'n, zodanig(e), zulk(e) (talīs, tale)

talis . . . qualis	zo(danig) . . . als	texi	perf. act. van tego
tam	zo (zeer)	thalamus	(echtelijke) slaapkamer,
tamen	toch, echter		(echtelijk) bed, (meton.) huwelijk
tamquam	1. zoals	tibi (dat.)	(aan) jou
	2. alsof	timeo	vrezen, bang zijn (voor)
tandem	1. tenslotte, (uit)eindelijk		perf. timui
	2. dan wel, in vredesnaam	timidus	bang, angstig (timida, timidum)
	(in vraagzinnen)	timor, timoris	angst, vrees
tango (tangēre)	aanraken	toga	toga
	perf. tetigi, tactus	tolero (tolerare)	verdragen
tantum (bijw.)	1. alleen maar, slechts	tollo (tollēre)	optillen, oppakken, opheffen
	2. zozeer		perf. sustuli, sublatum
tantum + gen.	zoveel	tormentum	foltering
tantum . . . quantum	zoveel . . . als	torqueo	1. draaien
tantus	zo groot, zoveel (tanta, tantum)		2. kwellen, folteren
tantus . . . quantus	zo groot . . . als		perf. torsi, tortus
tardus	langzaam (tarda, tardum)	torus	kussen, bed, matras
taurus	stier	tot (onverbuigbaar)	zoveel
te (acc./abl.)	jou	totus, totius	(ge)hele (tota, totum)
tectum	1. dak	tracto (tractare)	behandelen
	2. huis	trado (tradēre)	overhandigen, uitleveren,
tectus	perf. pass. van tego		overleveren
tecum	= cum te	trahō (trahēre)	perf. tradidi, traditus
tego (tegēre)	bedekken, beschermen		trekken, (mee)slepen
	perf. tetigi, tactus	transeo (transire)	perf. traxi, tractus
tellus, telluris (vrl.)	aarde		1. overtrekken, overgaan
telum	werptuig, wapen		2. voorbijgaan (ook van tijd)
tempero (temperare)	1. regelen	transfero (transferre)	perf. transii, transitum
	2. (+ ab) zich onthouden van		overbrengen
tempestas, (vrl.)	1. tijd	translatum	perf. transtuli, translatus
tempestatis	2. weer, storm	transtuli	perf. pass. van transfero
templum	tempel	traxi	perf. act. van transfero
tempto (temptare)	proberen, op de proef stellen	tremo (tremēre)	perf. act. van traho
temptus, temporis	1. tijd		trillen, beven
	2. slaap (van het hoofd)	trepidus	perf. tremui
tendo (tendēre)	1. (uit)strekken	tres, trium	onrustig, angstig, zenuwachtig
	2. streven naar	tribunus	drie (tres, tria)
	perf. tetendi, tentus	tribunus plebis	tribuun
tenebrae, -arum (mv.)	duisternis	tribunus militum	volkstribuun
teneo	(vast)houden	tribuo (tribuēre)	krijgstribuun (stafofficier)
	perf. tenui, tentus		toedelen, toekennen
tener, teneri	fijn, teer (tenera, tenerum)	triginta (onverb.)	perf. tribui, tributus
tentus	1. perf. pass. van tendo	tristis	dertig
	2. perf. pass. van teneo	tu	somber, droevig (tristis, triste)
tenuis	dun, fijn (tenuis, tenue)	tueor (tueri)	jij, u
tergum	rug		1. (be)kijken
terra	aarde, grond, land	tuli	2. beschermen
terreo	bang maken, verschrikken	tum	perf. act. van fero
	perf. terrui, territus		1. toen, dan
terribilis	verschrikkelijk (terribilis, terribile)	tumultus, tumultus	2. vervolgens, verder, daarna
	angst	tunc	rumoer, oproer, tumult
terror, terroris	derde (tertia, tertium)		1. toen, dan
tertius	getuige	turba	2. vervolgens, verder, daarna
testis, testis (mnl.)	perf. act. van tendo		1. verwarring
tetendi	perf. act. van tango	turbo (turbare)	2. menigte, massa
tetigi			in verwarring brengen, verwarren

turpis
 turris, turris
 tutus
 tuus, tui
 tyrannus

schandelijk, lelijk (turpis, turpe)
 toren
 veilig (tuta, tutum)
 jouw, uw (tua, tuum)
 tiran

utinam + conj.
 utique
 utor (uti) + abl.
 utrum . . . an
 uxor, uxoris

leidt een wenszin in
 hoe dan ook, tenminste
 gebruiken
 perf. usus sum
 (of) . . . of
 vrouw, echtgenote

U

ubi
 ubi?
 ubique
 ubi primum
 ullus, ullius
 ultimus
 ultra (bijw.)
 ultra + acc.
 ultro (bijw.)
 umbra
 umerus
 umquam
 una (bijw.)
 unda
 unde
 undique
 universus
 unus, unius
 urbs, urbis (vrl.)
 uro (urëre)
 urgeo
 usquam
 usque
 usque ad + acc.
 ussi
 ustus
 usus, usus
 usus sum
 ut + conj.
 ut + ind.
 ut primum + ind. perf.
 uter, utrius
 uterque, utriusque
 utilitas, utilitatis
 utilis

1. waar (betr. voornw. van plaats)
 2. zodra, wanneer
 waar?
 overal
 zodra als
 enig, iemand (ulla, ullum)
 uiterste, laatste (ultima, ultimum)
 verder, langer
 aan gene zijde van, over, meer dan
 1. bovendien
 2. uit eigen beweging
 1. schim
 2. schaduw
 schouder
 ooit
 tezamen, tegelijk
 golf, water
 1. vanwaar, waarvandaan
 2. dientengevolge
 van alle kanten
 1. geheel
 2. alle(n) tezamen
 één, (als) enige, alleen
 (una, unum)
 stad
 verbranden, verteren
 perf. ussi, ustus
 dringen, in het nauw brengen
 perf. ursi
 ergens
 onafgebroken, helemaal
 tot aan
 perf. act. van uro
 perf. pass. van uro
 1. gebruik
 2. nut
 perf. van utor
 1. (op)dat, om te
 2. (zo)dat
 1. zoals
 2. zodra (als)
 zodra (als)
 wie van beide(n)
 (elk van) beide(n) (utraque,
 utrumque)
 nut, voordeel, belang
 nuttig (utilis, utile)

V

vaco (vacare) + abl.
 vacuus
 vagus
 valde (bijw.)
 valeo
 vale
 valetudo, valitudinis
 validus
 vanus
 varius
 vastus
 vates, vatis
 -ve
 veho (vehëre)
 vehor (vehi)
 vel
 vel . . . vel
 velum
 velut
 venenum
 veneo (venire)
 venio
 venter, ventris
 ventus
 verbum
 vere (bijw.)
 vereor (vereri)
 veritas, veritatis
 veritus
 vero (bijw.)

vrij zijn van
 1. (+ abl.) vrij van (vacua, vacuum)
 2. leeg
 zwervend (vaga, vagum)
 erg, zeer
 1. krachtig zijn
 2. in staat zijn
 1. gegroet (bij afscheid)
 2. vaarwel, het ga je goed (imperat.
 van valeo)
 gezondheid
 sterk, krachtig (valida, validum)
 1. leeg
 2. onbetekenend
 (vana, vanum)
 afwisselend, verschillend,
 uiteenlopend (varia, varium)
 1. woest (vasta, vastum)
 2. wijd, uitgestrekt
 1. waarzegger, profetes, ziener
 2. dichter
 of
 vervoeren
 perf. veki
 rijden, varen
 perf. vectus sum
 of
 (of) . . . of
 zeil
 zoals, alsof
 vergif
 verkocht worden
 perf. venii
 komen
 perf. veni, ventum
 maag, buik
 wind
 woord
 1. naar waarheid
 2. werkelijk, inderdaad
 vreezen
 perf. veritus sum
 waarheid
 uit vrees, vrezend
 1. echter
 2. werkelijk, inderdaad

verso (versare)	wentelen	vindico (vindicare)	1. wreken, straffen
versus, versus	versregel		2. helpen
vertex, verticis	1. draaikolk	vinum	wijn
	2. kruin, top	vinxi	perf. act. van vincio
verto (vertĕre)	1. wenden, draaien	vir, viri	man
	2. veranderen	virgo, virginis	meisje, maagd
	perf. verti, versus	virtus, virtutis	1. deugd, goede eigenschap, verdienste
verto (vertĕre) in + acc.	veranderen in		2. moed
se vertĕre	zich omdraaien	vis	jij wil
verum (voegw.)	maar	vis, acc. vim, mv. vires	1. geweld, kracht
verus	echt, waar (vera, verum)	(vrl.)	2. macht
vester, vestri	(van) jullie (vestra, vestrum)	visus	perf. pass. van video
vestigium	(voet)spoor	visus sum	perf. van videor
vestis, vestis	kleding(stuk)	vita	leven
veto (vetare)	verbieden	vitium	ondeugd, vergrijp, fout, gebrek
	perf. vetui, vetitus	vito (vitare)	vermijden
vetus, veteris	oud (vetus, vetus)	vivo (vivĕre)	leven
vexi	perf. act. van veho		perf. vixi, victum
via	weg, straat	vivus	levend
in vicem	1. op mijn (enz.) beurt	vix	nauwelijks
	2. beurtelings	vixi	perf. act. van vivo
vici	perf. act. van vinco	vobiscum	(samen) met jullie
vicinus	naburig, aangrenzend, buur-	voco (vocare)	roepen, noemen
victor, victoris	(over)winnaar	volo (velle)	willen
victoria	overwinning		perf. volui
victus	perf. pass. van vinco	volunt	(zij) willen
victum	perf. pass. van vivo	voluntas, voluntatis	wil
video	zien	voluptas, voluptatis	lust, genoeg
	perf. vidi, visus	volvo (volvĕre)	wentelen, draaien
videor (videri)	1. schijnen, verschijnen,		perf. volvi, volutus
	zich vertonen	vos (nom./acc.)	jullie
	2. gezien worden	votum	gen. vestri, vestrum
	perf. visus sum		1. gelofte
mihi videtur	het schijnt mij (goed/juist) toe	vox, vocis	2. wens, gebed
viginti (onverbuigbaar)	twintig		1. stem
vilis	goedkoop (vilis, vile)	vulgus (onz.)	2. woord
villa	landhuis, landgoed	vulnero (vulnerare)	volk
vincio	binden, boeien	vulnus, vulneris	verwonden
	perf. vinxi, victus	vult	wond
vinco (vincĕre)	overwinnen, overtreffen	vultus, vultus	(hij, zij) wil
	perf. vici, victus		gezicht
vinculum	band, boei		